

Warszawa, 24 czerwca 2015 r.

**Sąd Rejonowy dla m.st.
Warszawy w Warszawie
VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych**
ul. Marszałkowska 82
00-517 Warszawa

Uprawniony:
**„Przewozy Regionalne” Sp. z
o.o.**

ul. Wileńska 14A
03-414 Warszawa

reprezentowany przez:

r.pr. Katarzynę Dobkowską oraz
r.pr. Łukasza Pisarczyka z
Raczkowski Paruch sp. k.
ul. Bonifraterska 17
00-203 Warszawa

Obowiązani:

- 1. Związek Zawodowy Drużyn
Konduktorskich w
Rzeczypospolitej Polskiej**
ul. Wileńska 2/4
03-409 Warszawa
- 2. Międzyzakładowy Związek
Zawodowy Rewidentów
Taboru**
ul. Gliwicka 12B/10
40-079 Katowice
- 3. Związek Zawodowy
Maszynistów Kolejowych w
Polsce**
ul. Grójecka 17/130
02-021 Warszawa
- 4. Związek Zawodowy
Dyżurnych Ruchu Polskich
Kolei Państwowych**
ul. Wileńska 2/4
03-409 Warszawa

5. **Związek Zawodowy Pracowników Kolejowych Przewozów Pasażerskich z siedzibą w Poznaniu**
ul. Kolejowa 5/4
60-715 Poznań
6. **Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” Przewozy Regionalne**
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice
7. **Związek Zawodowy Kolejarzy w Przemysłu**
ul. Kolejowa 55
37-710 Żurawica
8. **Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Kolejarzy Centralnej Magistrali Kolejowej Węzła Idzikowice – Zakład Napraw Taboru z siedzibą w Kruszewcu**
ul. Kruszewiec 104
26-300 Opoczno
9. **Związek Zawodowy Pracowników Warsztatowych**
ul. Targowa 74
03-734 Warszawa
10. **Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” – 80**
ul. Piękna 22/8
00-549 Warszawa
a) Krajowy Sekretariat Kolejarzy NSZZ „Solidarność” – 80
ul. Targowa 74
03-734 Warszawa
11. **Federacja Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych**
ul. Paczkowska 26
50-503 Warszawa

12. **Autonomiczne Związki
Zawodowe Transportu
Kolejowego**
ul. Kołłątaja 32/315
76-200 Słupsk
13. **Federacja Związków
Zawodowych Pracowników
Polskich Kolei
Państwowych**
ul. Jaracza 2
00-378 Warszawa
14. **Międzyzakładowa
Organizacja Związkowa
Związku Zawodowego
„KONTRA”**
ul. Dworcowa 13
58-300 Wałbrzych

WNIOSEK O ZABEZPIECZENIE ROSZCZENIA NIEPIENIĘŻNEGO

Działając w imieniu uprawnionego (pełnomocnictwo wraz z odpisem z KRS i dowodem uiszczenia opłaty skarbowej – zał. 1), wnoszę o udzielenie uprawnionemu, przed wniesieniem pozwu przeciwko obowiązany, zabezpieczenia przysługującego mu wobec obowiązanych roszczenia o ustalenie, że strajk zaplanowany przez obowiązanych na dzień 29 czerwca 2015 roku od godz. 00:01, w wyniku przeprowadzenia w dniach 5-26 sierpnia 2013 r. referendum strajkowego w ramach sporu zbiorowego zarejestrowanego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie pod numerem poz. 33/2013, jest niezgodny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, a w szczególności z przepisami ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych,
poprzez:

zakazanie obowiązanym zorganizowania oraz prowadzenia u uprawnionego strajku, zaplanowanego na 29 czerwca 2015 r. od godz. 00:01 w ramach sporu zbiorowego zarejestrowanego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie pod numerem poz. 33/2013.

Ponadto wnoszę o:

1. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w niniejszym wniosku na okoliczności tam wskazane;
2. **niezwłoczne rozpoznanie niniejszego wniosku** z uwagi na planowany obecnie przez obowiązanym strajk bezpośrednio zagrażający wyrządzeniem uprawnionemu szkody majątkowej rażąco niewspółmiernej do praw i interesów zbiorowych pracowników uprawnionego, będących przedmiotem sporu zbiorowego zarejestrowanego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie pod numerem poz. 33/2013, a nadto zagrażający ogólnokrajowym paraliżem transportu kolejowego.

UZASADNIENIE

1. **Uprawdopodobnienie roszczenia**

- 1.1 Strajk zaplanowany przez obowiązanym na dzień 29 czerwca br. od godz. 00:01 („**Strajk**”) jest **nielegalny** jako niezgodny z przepisami ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych („**u.r.s.z.**”).
- 1.2 Po pierwsze, pomiędzy referendum strajkowym (które odbyło się w dniach 5-26 sierpnia 2013 r.) a akcją strajkową (zaplanowaną na 29 czerwca 2015 r.) upłynęły niemal **dwa lata**. Tymczasem, nie ulega

wątpliwości, że referendum i akcja strajkowa muszą pozostawać ze sobą w **ściśłym związku czasowym**. W przeciwnym razie, nie sposób uznać, by zgoda pracowników na akcję strajkową pozostawała aktualna. Uływ ponad 1,5 roku od podpisania protokołu rozbieżności (co miało miejsce 4 listopada 2013 r.) prowadzi wręcz do wniosku, że zakończony w ten sposób spór już nie istnieje, a tym samym niemożliwe jest przeprowadzenie w jego ramach strajku. Strajk przeprowadzony zaś poza ramami sporu zbiorowego będzie zawsze nielegalny jako niemający oparcia w u.r.s.z.

- 1.3 Po drugie, referendum strajkowe zostało przeprowadzone przed zakończeniem etapu mediacji (tj. w dniach 5-26 sierpnia 2013 r., podczas gdy protokół rozbieżności kończący mediację został podpisany dopiero 4 listopada 2013 r.).
- 1.4 Po trzecie, pytanie zadane w ramach referendum strajkowego nie było tożsame z żądaniem zgłoszonym przez obowiązanych w ramach sporu zbiorowego. Działające u uprawnionego związki zawodowe ograniczyły się bowiem do pytania o to, „*czy pracownicy są za podjęciem akcji strajkowej w przypadku niezawarcia przez zarząd spółki Przewozy Regionalne ze związkami zawodowymi Paktu Gwarancji Pracowniczych*”.
- 1.5 Po czwarte, pytanie zadane w referendum strajkowym było wadliwe, w tym zwłaszcza niekonkretne i mogło wprowadzić pracowników w błąd. Obowiązani wystąpili bowiem do uprawnionego z **konkretnym żądaniem** w zakresie gwarancji zatrudnienia na okres 10 lat z uwzględnieniem warunków wynikających z zakładowego układu zbiorowego pracy, a nie z ogólnym postulatem w zakresie zawarcia Paktu Gwarancji Pracowniczych.

- 1.6 Po piąte, w sposób oczywisty naruszony został przez obowiązanym przepis art. 17 ust. 3 u.r.s.z. Obowiązani nie wzięli bowiem pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o ogłoszeniu Strajku współmierności swoich żądań do strat, jakie uprawniony by poniósł na skutek Strajku. Porównanie wagi postulatów związkowych ze stratami, jakie uprawniony poniósłby w wyniku Strajku, prowadzi do wniosku o istnieniu **rażącej dysproporcji tych dwóch dóbr, a co za tym idzie, świadczy o naruszeniu przez obowiązanym zasady „społecznej adekwatności” strajku.**
- 1.7 Szczegółowe uzasadnienie podstaw faktycznych i prawnych roszczenia uprawnionego znajduje się w dalszej części uzasadnienia niniejszego wniosku.

2. **Zdefiniowanie roszczenia**

Uprawniony zamierza wystąpić przeciwko obowiązanym z roszczeniem o ustalenie, że Strajk ogłoszony u uprawnionego przez obowiązanym, który ma się rozpocząć w dniu 29 czerwca 2015 roku od godz. 00:01 w wyniku przeprowadzenia w dniach 5-26 sierpnia 2013 roku referendum strajkowego w ramach sporu zbiorowego zarejestrowanego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie pod numerem poz. 33/2013, jest niezgodny z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności z przepisami u.r.s.z.

3. **Podstawa prawna roszczenia – art. 189 k.p.c.**

- 3.1 Zdefiniowane wyżej roszczenie uprawnionego jest roszczeniem o ustalenie w rozumieniu art. 189 k.p.c. Żądanie procesowe uprawnionego w uproszczeniu sprowadza się bowiem do domagania się od Sądu stwierdzenia, że w okolicznościach faktycznych niniejszej

sprawy obowiązany nie przysługuje prawo do ogłoszenia, organizowania i prowadzenia u uprawnionego strajku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 u.r.s.z., jako metody rozwiązania sporu zbiorowego, zarejestrowanego przez Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie pod numerem poz. 33/2013.

3.2 Zgodnie z poglądami doktryny prawa pracy, strajk stanowi nieireniczną metodę likwidowania sporów zbiorowych¹. Przesłanki powstania uprawnienia do ogłoszenia, organizowania i prowadzenia strajku przez organizacje związkowe są precyzyjnie określone w powołanej wyżej ustawie o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Wniosek powyższy znajduje oparcie w przepisie art. 17 ust. 2 u.r.s.z., zgodnie z którym strajk jest środkiem ostatecznym i nie może być ogłoszony bez uprzedniego wyczerpania możliwości rozwiązania sporu według zasad określonych w art. 7-14 u.r.s.z. (które to przepisy odnoszą się do dwóch innych metod rozwiązywania sporów zbiorowych, tj. rokowań i mediacji). Nie budzi zatem wątpliwości, że strajk (stanowiący przewidzianą ustawą metodę rozwiązywania sporów zbiorowych) może być „przeprowadzony dopiero po wyczerpaniu możliwości ugodowego rozstrzygnięcia zaistniałego konfliktu, tj. po przeprowadzeniu stosownej procedury rokowań i mediacji.”² (chyba że wystąpi któryś z wyjątków przewidzianych w art. 17 ust. 2 zd. 2 u.r.s.z., co w niniejszej sprawie nie miało jednak miejsca).

3.3 Nie może zatem ulegać wątpliwości, że prawna możliwość ogłoszenia, organizowania oraz prowadzenia strajku, jako ustawowej metody rozwiązywania sporów zbiorowych, należy do sfery uprawnień związków zawodowych (a zatem m.in. obowiązanych), mających swoje źródło w przepisach art. 17 – 25 u.r.s.z., co za tym idzie, ich istnienie

¹ K.W. Baran, *Zbiorowe prawo pracy. Komentarz*, Oficyna 2012, Wydanie II, komentarz do art. 17 u.r.s.z.

² J. Żołyński, *Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Komentarz. Wzory pism*, LEX 2012, komentarz do art. 17 u.r.s.z.

może być przedmiotem ustaleń w ramach powództwa opartego na przepisie art. 189 k.p.c., z jakim uprawniony zamierza wystąpić przeciwko obowiązany. Jednocześnie, strajk jest formą sporu zbiorowego, a zatem elementem stosunku prawnego istniejącego pomiędzy pracodawcą a reprezentującymi prawa i interesy zbiorowe pracowników związkami zawodowymi (art. 1 i art. 2 u.r.s.z.). Również zatem z tego względu dopuszczalne jest w świetle przepisu art. 189 k.p.c. sądowe ustalenie legalności strajku.

3.4 Wskazać też należy, że ustawodawca posługuje się pojęciem legalności (nielegalności) strajku. Wprost o odpowiedzialności organizatorów niezgodnego z przepisami strajku traktuje przepis art. 26 u.r.s.z. Pojęciem tym posługuje się również powszechnie doktryna³. Co więcej, sama ustawa przewiduje określone przesłanki legalności strajku (art. 17 i n. u.r.s.z.). Strajk organizowany i prowadzony z naruszeniem tych przepisów jest nielegalny. Siłą rzeczy zatem podmiotom zainteresowanym (a zatem w pierwszej kolejności pracodawcy) przysługuje możliwość sądowego dochodzenia ustalenia, że dany strajk jest niezgodny z przepisami prawa. Orzeczenie sądowe ustalające, że strajk jest nielegalny pełni również rolę prewencyjną. Zakładając bowiem, że związki zawodowe organizujące strajk działają zgodnie z przepisami prawa (a takie założenie musi być przyjęte w sposób oczywisty), stwierdzić należy, że w razie sądowego orzeczenia, że strajk jest nielegalny, związki te nie organizowałyby lub przerwałyby prowadzenie akcji strajkowej.

3.5 Ponadto, bazując na założeniu racjonalnego ustawodawcy, dojść należy do wniosku, że nie wprowadza on jedynie sankcji odszkodowawczych czy karnych za organizowanie nielegalnego strajku, ale gwarantuje podmiotom uprawnionym możliwość

³ M.Kurzynoga, *Warunki legalności strajku*, Lex 2011.

wystąpienia do sądu o ustalenie, że prowadzony strajk jest nielegalny. Orzeczenie sądowe stwierdzające nielegalność strajku ma zatem prowadzić do eliminacji strajku nielegalnego (jako czynności podjętej z naruszeniem prawa) i zapobiec z jednej strony szkodzie po stronie pracodawcy, jak również w pewnym stopniu ochronić organizatorów strajku przed odpowiedzialnością opisaną w art. 26 u.r.s.p., zaś uczestników strajku przed konsekwencjami dyscyplinarnymi (udział w nielegalnym strajku może bowiem w określonych przypadkach stanowić podstawę zwolnienia dyscyplinarnego⁴).

- 3.6 Uprawniony ma ponadto interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. Oczywiście bowiem jest, że ocena, czy Strajk zorganizowany zostanie zgodnie z przepisami u.r.s.z., ma bezpośredni wpływ na sferę prawną uprawnionego. Zgodnie bowiem z powołanymi już wyżej przepisami art. 17 ust. 1 u.r.s.z. oraz 23 ust. 1 u.r.s.z., pracownicy uprawnionego mają prawo do powstrzymania się od wykonywania obowiązku świadczenia pracy, jaki wynika z zawartych z uprawnionym umów o pracę, w sytuacji gdy Strajk zorganizowany zostałby zgodnie z przepisami u.r.s.z. Jednym słowem, ustalenie „legalności” lub „nielegalności” zorganizowanego przez obowiązanych Strajku jest jednoznaczne z ustaleniem zakresu praw i obowiązków stron stosunków pracy, zawiązanych z uprawnionym. Nadmienić przy tym należy, że uprawnionemu nie przysługuje wobec obowiązanych (w aktualnym stanie faktycznym sprawy) roszczenie dalej idące, aniżeli zdefiniowane wyżej roszczenie o ustalenie (Strajk jest bowiem w stadium planowania). Na tym etapie Uprawniony nie może również wystąpić z innymi (bardziej szczegółowymi) roszczeniami, co zasadnym czyni powództwo o ustalenie.

⁴ Wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 1992 r., I PRN 11/92.

4. Istotne elementy stanu faktycznego

4.1 W dniu 29 lipca 2013 r. Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP, Rada Krajowa Związku Zawodowego Drużyn Konduktorskich w Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Sekcji Krajowej Kolejarzy NSZZ „Solidarność” oraz Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych w Polsce ogłosiły zakończenie dialogu społecznego (zainicjowanego jej pismem z 26 czerwca 2013 r.) i zażądały zawarcia Paktu Gwarancji Pracowniczych dla pracowników uprawnionego na okoliczność ewentualnych zmian strukturalno-organizacyjnych u uprawnionego oraz w związku z przejmowaniem kolejowych przewozów regionalnych w różnych regionach Polski przez innych przewoźników. Zgodnie z żądaniem Federacji, Pakt Gwarancji miał zawierać co najmniej 10-letnią gwarancję zatrudnienia dla wszystkich pracowników uprawnionego z uwzględnieniem warunków zatrudnienia wynikających z obowiązującego u niego zakładowego układu zbiorowego pracy. Ww. organizacje związkowe zastrzegły nadto, że niespełnienie ich żądań w terminie do 31 lipca 2013 r. będzie skutkować wszczęciem sporu zbiorowego.

Dowód: *pismo Federacji Związków Zawodowych Pracowników PKP z 29 lipca 2013 r. (zał. 2) oraz pismo Rady Krajowej Związku Zawodowego Drużyn Konduktorskich w Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Sekcji Krajowej Kolejarzy NSZZ „Solidarność”, Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce z 29 lipca 2013 r. (zał. 3)*

4.2 W dniach 5-26 sierpnia 2013 r. obowiązani przeprowadzili u uprawnionego referendum strajkowe. Pracownicy odpowiadali w jego ramach na pytanie: „czy jesteś za podjęciem akcji strajkowej w przypadku niezawarcia przez zarząd spółki Przewozy Regionalne ze

związkami zawodowymi paktu gwarancji pracowniczych?”. Uprawniony uzyskał wiedzę dot. referendum strajkowego z publikacji prasowych i z Internetu, nie był bowiem informowany przez działające u niego związki zawodowe ani o przeprowadzeniu referendum strajkowego, ani też o treści zadanego w jego ramach pracownikom pytania.

- 4.3 12 sierpnia 2013 r. uprawniony przystąpił do rokowań z obowiązanymi, a pismem z 14 sierpnia 2013 r. zgłosił spór zbiorowy Okręgowemu Inspektorowi Pracy w Warszawie. Spór został zarejestrowany 20 sierpnia 2013 r. pod numerem poz. 33/2013.

Dowód: *protokół rozbieżności ze spotkania w ramach rokowań z 12 sierpnia 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 4); pismo do Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie z 14 sierpnia 2013 r. (zał. 5); pismo Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie z 14 sierpnia 2013 r. (zał. 6)*

- 4.4 W trakcie ww. spotkania w dniu 12 sierpnia 2013 r. obowiązani doprecyzowali swoje stanowisko, wskazując m.in., że Pakt Gwarancji Pracowniczych ma objąć wszystkich pracowników zatrudnionych u uprawnionego w dniu jego zawarcia, lecz nie później niż zatrudnionych na dzień 1 września 2013 r. Zgodnie z postulatem związków, sankcją za naruszenie Paktu Gwarancji Pracowniczych miało być odszkodowanie w wysokości trzyletniego wynagrodzenia pracownika obliczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. W odpowiedzi na ww. żądania, przedstawiciele Zarządu uprawnionego wskazali, że są one niewspółmierne do możliwości uprawnionego, a sytuacja ekonomiczno-finansowa uprawnionego oraz brak możliwości finansowych i gospodarczych nie dają mu możliwości zagwarantowania zatrudnienia na czas wskazany w wystąpieniu strony

związkowej. Następnie, w dniu 26 sierpnia 2013 r. odbyła się mediacja, w trakcie której poczyniono wstępne ustalenia co do przebiegu dalszych rozmów i spotkań.

Dowód: *protokół rozbieżności ze spotkania w ramach rokowań z 12 sierpnia 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 4); protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 26 sierpnia 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 7)*

4.5 Na kolejnym spotkaniu w ramach mediacji (w dniu 2 września 2013 r.) powołano zespół do spraw opracowania zapisów Paktu Gwarancji Pracowniczych. Zespół opracował projekt Paktu, a następnie przedstawił go na spotkaniu plenarnym w dniu 18 września 2013 r.

Dowód: *protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 2 września 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 8); notatki ze spotkań zespołu ds. opracowania Paktu Gwarancji Pracowniczych w dniach 4 oraz 9 września 2013 r. wraz z listami obecności (zał. 9); projekt Paktu Gwarancji Pracowniczych (zał. 10)*

4.6 Projekt Paktu Gwarancji Pracowniczych został przedstawiony na ww. spotkaniach partnerów społecznych z udziałem mediatora w dniach 18 i 23 września 2013 r.

Dowód: *protokoły ze spotkań w ramach mediacji w dniach 18 i 23 września 2013 r. wraz z listami obecności oraz porządkiem obrad (zał. 11)*

4.7 W związku z odwołaniem dotychczasowego mediatora, kolejne spotkanie w ramach mediacji zostało przesunięte na 21 października 2013 r. Ostatnie spotkanie miało miejsce 4 listopada 2013 r. Stronom nie udało się jednak wypracować kompromisu. Uprawniony zaproponował wówczas, że jest gotowy udzielić gwarancji zatrudnienia na okres 14 miesięcy począwszy od 1 listopada 2013 r. Strona związkowa nie zgodziła się na tę propozycję, podtrzymując stanowisko, że okres gwarancji nie może być krótszy niż 3 lata.

Dowód: *protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 21 października 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 12); protokół rozbieżności w ramach mediacji z 4 listopada 2013 r. wraz z listą obecności (zał. 13)*

4.8 W dniu 12 czerwca 2015 r. obowiązani poinformowali uprawnionego, że w związku z wyczerpaniem wszelkich możliwych sposobów naprawy sytuacji u uprawnionego **29 czerwca 2015 r. o godz. 00:01 zostanie przeprowadzony strajk.**

5. **Analiza prawna podstaw faktycznych roszczenia**

5.1 **Dwuletni okres pomiędzy referendum a strajkiem**

5.1.1 Przepisy u.r.s.z. nie określają maksymalnego terminu, w jakim można przeprowadzić akcję strajkową po zakończeniu referendum strajkowego. Nie ulega jednak wątpliwości, że referendum i akcja strajkowa muszą pozostawać ze sobą w **ściśłym związku czasowym.**

5.1.2 Uływ długiego okresu pomiędzy referendum strajkowym a samym strajkiem skutkuje bowiem zmianą okoliczności, z uwagi na którą nie sposób uznać zgody na strajk wyrażonej na wiele miesięcy lub lat

przed przeprowadzaniem strajku za aktualną. W takim czasie może zmienić się nie tylko skład osobowy załogi, ale także warunki zatrudnienia, ogólna sytuacja na rynku pracy, sytuacja zawodowa i osobista poszczególnych pracowników, a także sytuacja ekonomiczna i finansowa pracodawcy.

5.1.3 W konsekwencji, okoliczność, że pracownicy kilka lat temu opowiedzieli się w referendum za przeprowadzeniem akcji strajkowej wcale nie oznacza, że poparliby jej organizację aktualnie.

5.1.4 Z powyższych względów, przeprowadzenie strajku niemal po dwóch latach od referendum strajkowego stanowi **naruszenie i obejście przepisów u.r.s.z.** Nie można bowiem uznać, by zgoda wyrażona przez pracowników w referendum strajkowym dwa lata przed organizacją strajku pozostawała nadal aktualna. Tym samym, organizację strajku po upływie kilku lat od referendum należy uznać za przeprowadzoną **bez zgody** pracowników i z pominięciem trybu referendalnego. Taka właśnie sytuacja ma miejsce u uprawnionego. Referendum strajkowe zostało bowiem przeprowadzone w dniach 5-26 sierpnia 2013 r., a obowiązek zapowiedzieli strajk na 29 czerwca 2015 r., tj. po upływie niemal **dwóch lat** od referendum. Tymczasem, „referendum strajkowe ma charakter obligatoryjny i nie może zostać przez organizatorów strajku pominięte [...]”⁵.

5.1.5 Upływ ponad 1,5 roku od podpisania protokołu rozbieżności (i ponad 2 lat od przeprowadzonego przedwcześnie referendum strajkowego) prowadzi do wniosku, że spór zbiorowy zgłoszony do Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie (i zarejestrowany pod numerem poz. 33/2013) już nie istnieje. Niemożliwe jest zatem przeprowadzenie w jego ramach strajku.

⁵ K.W. Baran, *Komentarz do ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych* [w:] *Zbiorowe prawo pracy. Komentarz*, Oficyna 2010.

5.2 Przedwczesny termin referendum strajkowego

5.2.1 Referendum strajkowe zostało przeprowadzone przed zakończeniem mediacji. Protokół rozbieżności został bowiem podpisany dopiero 4 listopada 2013 r., zaś referendum zostało zorganizowane i przeprowadzone już w sierpniu 2013 r.

5.2.2 Tymczasem, przeprowadzanie referendum przed mediacją (bądź jej zakończeniem) należy uznać za niezgodne z u.r.s.z. Przemawia za tym wykładnia funkcjonalna przepisów. Pracownicy w referendum decydowali w kwestiach, które były w tym czasie przedmiotem mediacji. W trakcie mediacji stanowiska stron mogą zaś ulec zmianie, a także strony mogą zakończyć spór, podpisując stosowne porozumienie⁶.

5.2.3 Przed zakończeniem mediacji strona związkowa miała prawo przeprowadzić jedynie strajk ostrzegawczy (art. 15 u.r.s.z.). Nie wystąpiła bowiem w przedmiotowej sprawie żadna z sytuacji szczególnych uzasadniających zgodnie z art. 17 ust. 1 zd. 2 u.r.s.z. wcześniejsze zorganizowanie strajku.

5.3 Rozbieżność żądań oraz pytania w referendum

5.3.1 Za niedopuszczalną uznać należy także rozbieżność pomiędzy treścią pytania zadanego pracownikom w referendum strajkowym, a żądaniem zgłoszonym przez obowiązyanych. Strajk może bowiem zostać zorganizowany wyłącznie w ramach konkretnego sporu zbiorowego, w tym zwłaszcza w zakresie żądań zgłoszonych przez stronę związkową. Z tego względu, pytanie zadane pracownikom w referendum musi ściśle odpowiadać żądaniom zgłoszonym przez związki. W przeciwnym

⁶ J. Żołyński, *Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Komentarz. Wzory pism*, LEX 2012, komentarz do art. 20 u.r.s.z.

bowiem razie może dojść do organizacji strajku w zakresie żądań, które wykraczają poza zakres danego sporu zbiorowego.

5.3.2 Działające u uprawnionego organizacje związkowe zażądały bowiem zawarcia Paktu Gwarancji Pracowniczych dla pracowników uprawnionego na okoliczność ewentualnych zmian strukturalno-organizacyjnych u uprawnionego oraz w związku z przejmowaniem kolejowych przewozów regionalnych w różnych regionach Polski przez innych przewoźników. Pakt Gwarancji Pracowniczych miał zawierać 10-letnią gwarancję zatrudnienia dla wszystkich pracowników uprawnionego z uwzględnieniem zasad zatrudnienia opisanych w zakładowym układzie zbiorowym pracy (dopiero podczas mediacji, po przeprowadzeniu referendum strajkowego, ten okres został zmniejszony do 3 lat). W tym też zakresie, uprawniony zgłosił Okręgowemu Inspektorowi Pracy w Warszawie spór zbiorowy.

5.3.3 Tymczasem, pytanie zadane w ramach referendum strajkowego brzmiało inaczej i miało zdecydowanie bardziej ogólny charakter. Działające u uprawnionego związki zawodowe ograniczyły się bowiem do pytania o to, czy pracownicy są za podjęciem akcji strajkowej w przypadku niezawarcia przez zarząd spółki Przewozy Regionalne ze związkami zawodowymi paktu gwarancji pracowniczych. Zakres tego pytania był zatem zdecydowanie szerszy niż zakres żądania zgłoszonego w ramach sporu zbiorowego. Poza tym, uprawniony był gotów do zawarcia takiego paktu, w którym udzieliłby pracownikom 14-miesięcznej gwarancji zatrudnienia, na co związki zawodowe nie wyraziły zgody.

5.4 Wadliwe pytanie w referendum

- 5.4.1 Nie ma wątpliwości co do tego, że pytanie zadane pracownikom w referendum strajkowym przeprowadzonym w dniach 5-26 sierpnia 2013 r. było wadliwe. Zostało ono bowiem sformułowane tak, że mogło wprowadzić pracowników uprawnionego w błąd co do zakresu przedmiotu sporu pomiędzy stronami niniejszego postępowania. Obowiązani wystąpili bowiem do uprawnionego z **konkretnym żądaniem** w zakresie gwarancji zatrudnienia na okres 10 lat z uwzględnieniem warunków wynikających z zakładowego układu zbiorowego pracy, a nie z ogólnym postulatem w zakresie zawarcia Paktu Gwarancji Pracowniczych. Pytanie zadane w referendum strajkowym było tak ogólne, że mogło dotyczyć niemal wszystkiego (czegoś zupełnie innego niż przedmiot sporu zbiorowego), w tym np. warunków wynagradzania i innych świadczeń związanych z pracą, czy zasad przeprowadzania zwolnień.
- 5.4.2 Choć przepisy u.r.s.z. nie określają skutków wadliwego sformułowania pytania w referendum strajkowym, to w literaturze przedmiotu istnieje pogląd, zgodnie z którym umyślne wprowadzenie głosujących pracowników w błąd może być podstawą do postawienia zarzutu naruszenia u.r.s.z.⁷.
- 5.4.3 Sąd Najwyższy podkreślił, że zorganizowanie i przeprowadzenie referendum strajkowego w sposób umożliwiający swobodne wyrażenie woli przez głosujących pracowników jest uznawane za istotny warunek legalności strajku i podlega kontroli sądowej⁸. Tym samym, w razie naruszenia przez związek zawodowy przepisów u.r.s.z. dotyczących zasad przeprowadzania referendum strajkowego istnieją podstawy do zakwestionowania legalności akcji strajkowej.

⁷ J. Żołyński, *Pracodawca a związki zawodowe. Wybrane problemy zbiorowego prawa pracy. Zagadnienia prawne w pytaniach i odpowiedziach, wzory pism*. Oficyna 2011.

⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 roku, I PK 209/06.

5.5 Proporcjonalność akcji strajkowej

5.5.1 Przesłanką legalności akcji strajkowej (wyrażoną w art. 17 ust. 3 u.r.s.z.) jest jego proporcjonalność (adekwatność), przejawiająca się w tym, że strajk nie może zostać zorganizowany, jeżeli żądania strony związkowej są niewspółmierne do strat z związanych ze strajkiem⁹.

5.5.2 Przy podejmowaniu decyzji o ogłoszeniu strajku podmiot reprezentujący interesy pracowników powinien brać pod uwagę wszelkie okoliczności związane ze zgłaszanymi żądaniami, w tym zwłaszcza kondycję finansową przedsiębiorstwa. **Dlatego też, organizatorzy akcji strajkowej powinni jej zaniechać, jeżeli z góry wiadomo, że realizacja postulatów jest nierealna albo, że wyrządziłaby szkodę uniemożliwiającą przywrócenie normalnej działalności zakładu pracy.** Naruszeniem zasady proporcjonalności jest bez wątpienia wysuwanie nierealnych żądań ekonomiczno-społecznych.

5.5.3 Podkreśla się nadto, że organizatorzy strajku winni mieć na uwadze fakt, że akcja strajkowa często wywołuje wiele negatywnych skutków poza ramami organizacyjnymi samego zakładu pracy, dezorganizując funkcjonowanie społeczeństwa (np. strajk w komunikacji publicznej)¹⁰. Wstrzymanie na skutek strajku ruchu pociągów uruchamianych przez uprawnionego na terenie całego kraju spowoduje **paraliż komunikacyjny w ruchu kolejowym**. Zapowiedziana na 29 czerwca br. akcja strajkowa doprowadzi do licznych utrudnień i uciążliwości dla ok. **230.000 pasażerów** (klientów uprawnionego) na terenie całego kraju, a także osób podróżujących pociągami należącymi do innych

⁹ M. Gersdorf, K. Rączka, *Prawo pracy w pytaniach i odpowiedziach*, LexisNexis 2010.

¹⁰ K.W. Baran, *Komentarz do ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych [w:] Zbiorowe prawo pracy. Komentarz*, Oficyna 2010.

przewoźników kolejowych. Tymczasem, **dezorganizacja funkcjonowania społeczeństwa jest, zgodnie z utrwalonym w doktrynie prawa pracy poglądem, brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności akcji strajkowej.** Co więcej, strajk może uniemożliwić wdrożenie planowanego procesu restrukturyzacji uprawnionej spółki, a tym samym może skutkować utratą środków przeznaczonych na ww. restrukturyzację w wysokości około **770.000.000 zł.**, przekazanych przez ministra właściwego do spraw transportu w formie dotacji dla Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. z przeznaczeniem na wsparcie restrukturyzacji segmentu rynku przewozów regionalnych (zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej).

- 5.5.4 Strajk może się nadto przełożyć na straty niektórych podmiotów gospodarczych, których pracownicy nie będą mogli dojechać do pracy. Akcja strajkowa i związane z nią utrudnienia przyczynią się nadto do dalszej utraty zaufania klientów do uprawnionego, a także innych przewoźników kolejowych (zwłaszcza, że rozpoznawalność marek kolejowych w Polsce jest niska). Według wstępnych szacunków, **dzienne straty związane ze strajkiem w całej sieci uprawnionego mogą wynieść od 12.744.000 do 14.534.000 złotych.**

Dowód: *zestawienie kosztów (strat) związanych ze strajkiem (zał. 14)*

- 5.5.5 Biorąc pod uwagę powyższe, jak również i to, że obowiązany znana jest sytuacja finansowa uprawnionego (strata za 2013 r. wyniosła **54.000.000 zł netto**), w tym zwłaszcza konsekwencje związane z uwzględnieniem przez niego żądań obowiązanych w zakresie udzielenia gwarancji zatrudnienia i zobowiązania się do wypłaty ewentualnych odszkodowań w wysokości 3-letniego wynagrodzenia (tj.

zagrożenie dalszego funkcjonowania uprawnionego, a w konsekwencji utrata miejsc pracy przez jego pracowników), należy stwierdzić, że organizując Strajk zaplanowany na 29 czerwca 2015 r., **obowiązani w sposób rażący naruszają zasadę proporcjonalności.**

W szczególności zaś, obowiązani byli wielokrotnie informowani przez uprawnionego (w tym zwłaszcza w toku prowadzonych pomiędzy stronami rokowań i mediacji), że żądania strony związkowej są **niewspółmierne do możliwości uprawnionego i niemożliwe do zrealizowania** (uprawniony nie mógł udzielić gwarancji zatrudnienia na czas dłuższy niż zawarte z samorządami województw umowy na realizację kolejowych przewozów pasażerskich). Odmowa udzielenia pracownikom gwarancji zatrudnienia na żądany przez obowiązanych okres była zatem uzasadniona wyłącznie ekonomiczną sytuacją uprawnionego i jego realnymi możliwościami, koniecznością zagwarantowania jego płynności finansowej oraz zapewnienia dalszego funkcjonowania, a nie jego złą wolą. Uprawniony starał się zresztą wypracować kompromis na miarę jego możliwości, który strona związkowa odrzuciła.

- 5.5.6 Mając na uwadze powyższe, nie ma jakichkolwiek wątpliwości co do tego, że żądania obowiązanych w zakresie udzielania pracownikom gwarancji zatrudnienia były niemożliwe do spełnienia bez spowodowania szkody, która mogłyby uniemożliwić funkcjonowanie uprawnionego.
- 5.5.7 Podejmując decyzję w sprawie przeprowadzenia Strajku, obowiązani nie wzięli nadto pod uwagę starań uprawnionego zmierzających do zawarcia kompromisu w przedmiotowym sporze. Uporczywie odrzucali wszelkie konstruktywne propozycje uprawnionego w zakresie rozwiązania sporu, z uwzględnieniem jego możliwości finansowych.

6. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia

- 6.1 Zgodnie z art. 730¹ § 2 k.p.c., interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Ponieważ ewentualne orzeczenie wydane w sprawie z powództwa uprawnionego przeciwko obowiązany (którego przedmiot wskazano w pkt 1 powyżej) nie podlegałoby wykonaniu, rozważeniu podlega wpływ nieudzielenia zabezpieczenia na możliwość osiągnięcia celu postępowania w sprawie.
- 6.2 Nie ulega wątpliwości, że nieudzielenie uprawnionemu zabezpieczenia roszczenia poprzez zakazanie obowiązany organizowania oraz prowadzenia u uprawnionego akcji strajkowej (zważywszy na antycypowany czas trwania ewentualnego postępowania sądowego w niniejszej sprawie) uczyni orzekanie w niej pozbawionym znaczenia dla uprawnionego, czy wręcz bezprzedmiotowym. Trudno sobie bowiem wyobrazić, aby Strajk trwał na tyle długo, by prawomocne orzeczenie Sądu odnośnie jego legalności mogło zapaść w jego trakcie. Z kolei wydanie przez Sąd orzeczenia co do legalności Strajku po jego zakończeniu będzie miało zasadniczo jedynie taki skutek, że za przesądzone będzie mogło być uznane, że powstrzymanie się od wykonywania pracy przez uczestników Strajku (tj. pracowników Uprawnionego) było nielegalne (*vide* art. 23 ust. 1 u.r.s.z.), co stać się może podstawą pociągnięcia uczestników Strajku do odpowiedzialności z tytułu rażącego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. W tym kontekście podnieść należy, że udzielenie zabezpieczenia w kształcie opisanym w *petitum* niniejszego wniosku jest korzystne również dla samych uczestników Strajku, faktycznie bowiem zabezpieczenie uchroni ich od ewentualnej

odpowiedzialności z tytułu niezgodnego z prawem powstrzymywania się od świadczenia pracy. Jak wskazano już wyżej w pkt 2, udzielenie zabezpieczenia zmniejszy też rozmiar odpowiedzialności organizatorów Strajku (obowiązanych), przewidzianej w art. 26 u.r.s.z.

- 6.3 Co istotne, w praktyce sądy powszechne coraz częściej przychylają się do wniosków o zabezpieczenie powództwa w sprawach o ustalenie nielegalności strajku. Przykładowo, 23 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny wydał postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia poprzez zakazanie zorganizowania i przeprowadzenia strajku w podobnej sprawie (sygn. IV Co 98/12).
- 6.4 Na marginesie jedynie zauważyć należy, że art. 731 k.p.c. nie ma zastosowania do niniejszego wniosku. Po pierwsze, nie powinno budzić wątpliwości, że wnioskowany przez uprawnionego sposób zabezpieczenia nie jest równoważny z zaspokojeniem roszczenia o ustalenie braku uprawnienia obowiązanych do zorganizowania Strajku. Po drugie, w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego oczywistym powinno być, iż *„zakaz wynikający z art. 731 k.p.c. nie dotyczy zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych przez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.)”*¹¹.

7. Właściwość sądu

- 7.1 Zgodnie z art. 734 k.p.c., do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji.
- 7.2 Właściwość miejscowa oraz rzeczowa tu. Sądu wynika z postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, VII

¹¹ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2010 r., IV CSK 224/10.

Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 czerwca br., na mocy którego nin. sprawa została przekazana tut. Sądowi.

* * *

W związku z powyższym, wnoszę jak we wstępie.

Katarzyna Dobkowska

radca prawny

Załączniki:

1. pełnomocnictwo procesowe wraz z odpisem KRS i opłatą skarbową
2. pismo Federacji Związków Zawodowych Pracowników PKP z 29 lipca 2013 r.
3. pismo Rady Krajowej Związku Zawodowego Drużyn Konduktorskich w Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Sekcji Krajowej Kolejarzy NSZZ „Solidarność”, Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce z 29 lipca 2013 r.
4. protokół rozbieżności ze spotkania w ramach rokowań z 12 sierpnia 2013 r. wraz z listą obecności
5. pismo do Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie z 14 sierpnia 2013 r.
6. pismo Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie z 29 sierpnia 2013 r.

7. protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 26 sierpnia 2013 r. wraz z listą obecności
8. protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 2 września 2013 r. wraz z listą obecności
9. notatki ze spotkań zespołu ds. opracowania Paktu Gwarancji Pracowniczych w dniach 4 oraz 9 września 2013 r. wraz z listami obecności;
10. projekt Paktu Gwarancji Pracowniczych
11. protokoły ze spotkań w ramach mediacji w dniach 18 i 23 września 2013 r. wraz z listami obecności oraz porządkiem obrad
12. protokół ze spotkania w ramach mediacji w dniu 21 października 2013 r. wraz z listą obecności
13. protokół rozbieżności w ramach mediacji z 4 listopada 2013 r. wraz z listą obecności
14. zestawienie kosztów (strat) związanych ze strajkiem
15. odpisy wniosku
16. potwierdzenie uiszczenia opłaty stałej od wniosku o zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego w kwocie 40 zł